

Bruxelles, 22.2.2017
SWD(2017) 88 final

DOCUMENT DE LUCRU AL SERVICIILOR COMISIEI

Raportul de țară al României din 2017

care însoțește documentul

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
BANCA CENTRALĂ EUROPEANĂ ȘI EUROGRUP**

**Semestrul european 2017: evaluarea progreselor înregistrate în ceea ce privește
reformele structurale, prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice, precum
și rezultatele bilanțurilor aprofundate în temeiul Regulamentului (UE) nr. 1176/2011**

{COM(2017) 90 final}
{SWD(2017) 67 până la SWD(2017) 93 final}

REZUMAT

În prezentul raport se evaluează economia României prin prisma analizei anuale a creșterii efectuate de Comisia Europeană, care a fost publicată la data de 16 noiembrie 2016. În analiza menționată, Comisia a solicitat statelor membre să își sporească eforturile cu privire la cele trei laturi ale triunghiului virtuos al politicii economice - impulsivitatea investițiilor, continuarea reformelor structurale și asigurarea unor politici fiscal-bugetare responsabile. Acționând astfel, statele membre ar trebui să se concentreze pe sporirea echității sociale, iar creșterea economică să favorizeze într-o mai mare măsură incluziunea.

Economia României a înregistrat o ascensiune ciclică în ultimii doi ani. În 2016, creșterea economică a atins un punct maxim raportat la perioada de după criză (4,9 %), situație generată de o cerere internă puternică pe fondul unor politici fiscale prociclice. Se prevede o creștere economică care va rămâne solidă și în perioada utilizată pentru previziuni, de 4,4 % în 2017 și 3,7 % în 2018. Deficitul de cont curent s-a deteriorat în 2016 și se preconizează că se va accentua și mai mult, întrucât cererea internă puternică a determinat sporirea importurilor. Consumul privat a continuat să sporească, încurajat de creșteri salariale puternice și de reducerea unor impozite indirecte. În timp ce investițiile private au fost beneficiat de rate mici ale dobânzilor și de un nivel stabil al încrederii investitorilor, investițiile publice s-au redus în 2016 din cauza unui nivel scăzut de absorbție a fondurilor UE.

Piața forței de muncă s-a consolidat și mai mult ca urmare a unei creșteri economice solide. Comprimarea pieței forței de muncă a fost dublată de majorări salariale importante. Șomajul se apropie de nivelurile scăzute înregistrate înainte de criză și se estimează că va continua să scadă în perioada 2017-2018. Ocuparea forței de muncă a scăzut ușor în 2016 și se estimează că va crește într-un ritm moderat.

Inversând procesul de consolidare din trecut, politica fiscală a devenit prociclică în 2016, iar deficitul este în creștere. În urma unor reduceri semnificative ale taxelor și a creșterii accentuate a cheltuielilor, deficitul public a crescut la 2,8 % din PIB în 2016 și se estimează că va crește în continuare la 3,6 % în 2017 și 3,9 % în 2018. Potrivit previziunilor, deficitul structural se va adânci, de la o valoare de sub 1 % în 2015, la

aproximativ 4 % în 2017, peste obiectivul pe termen mediu. Ponderea datoriei publice se așteaptă să se deterioreze, rămânând însă sub 60 % din PIB.

Stabilitatea financiară s-a îmbunătățit, dar mai trebuie să facă față unor provocări. Starea generală a sectorului bancar a continuat să se îmbunătățească în 2016, înregistrându-se niveluri confortabile de capital și o creștere a rentabilității. Volumul creditelor neperformante a scăzut semnificativ și activitatea de creditare a reînceput să se intensifice. Cu toate acestea, nivelul ridicat al creditelor neperformante este o provocare, iar inițiativele legislative repetate ar putea submina stabilitatea, previzibilitatea juridică și percepția investitorilor.

Provocările structurale pot afecta perspectivele pe termen mediu. Pentru prima dată din 2008, producția efectivă și-a depășit potențialul și este de așteptat ca această tendință să se mențină și în perioada 2017-2018. Politica fiscală expansionistă stimulează cererea internă. Cu toate că România a făcut progrese, în special în ceea ce privește guvernanta, politicile de ocupare a forței de muncă și reducerea sărăciei, aceste reforme nu sunt încă ancorate în mod durabil. În timp ce unele dintre aceste reforme structurale sunt în pericol de a fi anulate, altele au stagnat și ireversibilitatea progreselor realizate în lupta împotriva corupției a fost recent pusă în pericol. Dacă nu se impulsionează agenda de reforme structurale a României, competitivitatea bazată pe alte elemente decât prețurile și potențialul de creștere economică vor fi drastic limitate.

România a realizat unele progrese în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări din 2016. Nu s-au înregistrat progrese în ceea ce privește asigurarea punerii în aplicare a cadrului fiscal-bugetar național și s-au realizat progrese limitate în ceea ce privește respectarea obligațiilor fiscale și îmbunătățirea colectării impozitelor. S-au înregistrat unele progrese în ceea ce privește asigurarea faptului că inițiativele legislative nu subminează securitatea juridică și nu pun în pericol stabilitatea financiară. S-au realizat progrese semnificative în ceea ce privește dezvoltarea serviciilor oferite de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, dar limitate în ceea ce privește stabilirea salariului minim. S-au înregistrat

unele progrese în ceea ce privește combaterea fenomenului de părăsire timpurie a școlii și îmbunătățirea ofertei de educație de calitate, inclusiv pentru copiii romi, însă este necesar ca aceste acțiuni să dea rezultate pe teren. Nu s-a înregistrat niciun progres în ceea ce privește egalizarea vârstei de pensionare pentru bărbați și pentru femei. S-au realizat unele progrese în reducerea plăților informale din sistemul de sănătate și progrese limitate în creșterea disponibilității serviciilor de îngrijire medicală ambulatorie. S-au realizat unele progrese în ceea ce privește simplificarea procedurilor administrative pentru întreprinderi și cetățeni și progrese limitate în ceea ce privește consolidarea independenței și transparenței gestionării resurselor umane în administrația publică. S-au înregistrat progrese substanțiale în consolidarea guvernantei corporative a întreprinderilor publice și unele progrese în îmbunătățirea accesului la servicii integrate în zonele rurale și în încurajarea diversificării economice, precum și în ceea ce privește Master Planul General de Transport, care a fost adoptat în septembrie 2016. În cele din urmă, s-au realizat progrese limitate în prioritizarea investițiilor publice.

În ceea ce privește progresele înregistrate în realizarea obiectivelor naționale din Strategia Europa 2020, România are rezultate bune în domeniul emisiilor naționale de gaze cu efect de seră, al energiei din surse regenerabile, al eficienței energetice, al învățământului terțiar și al reducerii numărului de persoane expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială. Cu toate acestea, în privința ratelor de ocupare a forței de muncă, a cercetării și dezvoltării și a părăsirii timpurii a școlii, obiectivele nu sunt încă îndeplinite.

În continuare sunt expuse principalele constatări ale analizei cuprinse în prezentul raport de țară și provocările conexe în materie de politici.

În 2016 au fost inițiate reforme ample, însă potențialul neutilizat al forței de muncă limitează creșterea economică. Serviciul public de ocupare a forței de muncă a fost consolidat, iar politicile active privind piața forței de muncă sunt în prezent mult mai bine orientate către grupurile inactive. Cu toate acestea, ocuparea forței de muncă și ratele de activitate în rândul femeilor, persoanelor slab calificate, tinerilor, persoanelor cu handicap și romilor rămân sub media UE. Rata

scăzută a șomajului este, prin urmare, însoțită de una dintre cele mai ridicate rate de inactivitate din UE. Prin adoptarea unor politici active în domeniul pieței forței de muncă și conectarea acestora cu serviciile sociale nu s-a reușit încă inversarea acestei tendințe. În ciuda controalelor comune consolidate, munca fără forme legale continuă să fie larg răspândită, ceea ce determină, de asemenea, o reducere a ofertei de forță de muncă și a veniturilor fiscale. Nu au fost încă adoptate prevederi de egalizare completă a vârstei de pensionare pentru femei și bărbați. În prezent se lucrează la adoptarea unui mecanism de stabilire a salariului minim, acesta fiind însă deja majorat în februarie 2017.

Sărăcia este în scădere, dar persistă inegalități mari în materie de venituri. România are unul dintre cele mai ridicate niveluri de inegalitate a veniturilor din UE și această inegalitate este în creștere, parțial din cauza reducerii efectelor de redistribuire ale sistemelor fiscale și de transferuri. Deși rata sărăciei este în scădere, sărăcia și excluziunea socială persistă în rândul tinerilor, familiilor cu copii, persoanelor cu handicap, romilor, populației rurale și persoanelor inactive. Se are în vedere trecerea la servicii mai integrate orientate către grupurile defavorizate, întrucât furnizarea acestor servicii este scăzută.

Au fost luate măsuri pentru îmbunătățirea asistenței medicale, dar sistemul medical este afectat de ineficiență, accesibilitate limitată și corupție. În 2016 au fost lansate noi inițiative pentru a îmbunătăți eficiența din punctul de vedere al costurilor și integritatea sistemului medical. Cu toate acestea, în absența unei strategii privind forța de muncă în sistemul de sănătate, accesul la asistență medicală este limitat din cauza deficitului de cadre medicale, zonele rurale fiind cele mai afectate. Nivelurile constant scăzute de finanțare și dependența excesivă de asistența medicală spitalicească limitează accesul universal la îngrijire de calitate și afectează eficiența sistemului de sănătate. În pofida măsurilor de politică recente, corupția rămâne larg răspândită, afectând calitatea serviciilor de sănătate publică.

Oferta inegală de educație de calitate afectează potențialul capitalului uman. Rezultatele slabe în ceea ce privește competențele de bază și oferirea unei educații de calitate pentru grupurile defavorizate, în special pentru elevii din zonele

rurale și din comunitățile rome, rămân problematice. Rata constant ridicată a părăsirii timpurii a școlii și cea scăzută a absolvirii învățământului terțiar nu vin în întâmpinarea nevoii crescânde de mână de lucru calificată, pe fondul unei flux persistent de emigrație. Sunt puse în aplicare măsuri pentru a preveni abandonul școlar, însă disponibilitatea programelor care să ofere o a doua șansă nu sunt încă suficiente pentru a reduce părăsirea timpurie a școlii.

Cheltuielile publice pentru investiții sunt ridicate, însă eficiența scăzută a infrastructurii frânează creșterea economică. Cheltuielile publice pentru investiții au fost printre cele mai ridicate din UE în ultimul deceniu, dar calitatea percepută a infrastructurii se numără printre cele mai scăzute din UE. Investițiile și achizițiile publice ineficiente, o sarcină administrativă considerabilă și disponibilitatea redusă a serviciilor de e-guvernare reprezintă obstacole majore în calea stimulării creșterii și productivității.

Reforma administrației publice s-a accelerat în 2016, dar nu este încă finalizată. Guvernul a adoptat o nouă strategie națională anticorupție pentru abordarea efectivă a prevenirii corupției în administrația publică. S-au luat măsuri de creștere a transparenței și de luare în calcul în mod corespunzător a consultărilor cu autoritățile și părțile interesate relevante în procesul decizional și legislativ. Au fost adoptate strategii de formare a funcționarilor și a personalului din administrația publică, însă măsurile propuse nu includ încă pe deplin principiile și obiectivele acestor strategii. Nu au fost puse în aplicare în mod sistematic instrumentele de evaluare a impactului reglementărilor, planificarea strategică a inițiativelor în materie de politici, legislație și investiții și nici hotărârile judecătorești. Întârzierile reformelor recente, precum și posibila reversibilitate a acestora au ca efect frânarea investițiilor.